

MART-MAJ 2024

KVARTALNI
izveštaj o
praćenju medija

2024

Kandidatura Kosova za Savet Evrope

Metodologija

Nova društvena inicijativa sprovodi kampanju monitoringa medija na internetu i društvenim mrežama u saradnji sa Pikasa Analytics INC, kompanijom za analizu podataka, koja se specijalizuje u izradi i primeni alata, softvera i algoritama za mašinsko učenje. Alat omogućava pratiocima nominalno brojanje članaka na konkretne teme. Oni takođe mogu videti stepen angažovanja publike.

Interakcije na internet stranicama se definišu kao novinski članci koji su na Fejsbuku podeljeni sa internet stranice samog medija i ukupan broj lajkova, deljenja i komentara koji su privukli. Interakcije na društvenim medijima podrazumevaju lajkove, deljenja i komentare koji su prikupljeni sa svih kanala društvenih medija (Fejsbuk, Instagram, Jutjub, TikTok, LinkedIn) za sve objave, uključujući fotografije, video snimke i tekst. Procena interakcije se pruža van medijskih kanala i obuhvata različite naloge društvenih medija, uključujući naloge političara i kreatora javnog mnjenja.

Alat vrši zbirnu analizu članaka, dok ih tim za monitoring NSI pregleda kako bi se identifikovale potencijalne dezinformacije i drugi informacioni poremećaji. Međutim, postoji nekoliko ograničenja kada je reč o metodologiji, čiji je cilj sužavanje radnih zadataka monitoringa. Ona je prilagođena, dok su svaki nalog koji je praćen lično odabrali članovi monitoring tima Pikase i NSI. Samim tim, ukupan broj objava i članaka uključuje samo praćene naloge, ne uključujući druge naloge, koji takođe možda objavljuju vesti. Ipak, procena interakcije uključuje sva deljenja, komentare i druge interakcije.

I pored toga, privatni nalozi se mogu pratiti samo ukoliko su zvanično označeni kao nalozi političkih lidera ili stranice obožavalaca. Samim tim, neki Fejsbuk nalozi političara možda nisu obuhvaćeni analizom. Još jedan ograničavajući faktor se tiče pristupa jer NSI može pratiti članke ne starije od 1. decembra 2023. godine.

Praćeni mediji koji izveštavaju sa Kosova na srpskom jeziku:

Alternativna, Gračanica Online, Radio Kontakt Plus, Kosovo Online, KoSSev, Medija Centar, TV Most, Radio Kim, Radio Mitrovica Sever, Radio Televizija Gračanica i RTK2.

Period posmatranja:

1. mart – 31. maj 2024. godine

Broj praćenih medija na internetu:

126 medija koji izveštavaju na albanskom i srpskom jeziku na Kosovu, 126 medija koji izveštavaju iz Srbije i 24 međunarodna medija.

Cilj monitoringa:

Informacioni poremećaji internet stranica i društvenih medija, novinskih internet portala, Fejsbuka, Jutjuba, TikToka i Instagrama na Kosovu, sa fokusom na kosovski srpski informativni prostor.

Konkretno praćene teme bile su sprovođenje odluke vezano za Manastir Visoki Dečani, glasanje u Parlamentarnoj skupštini Saveta Evrope (PSSE) i glasanje na Komitetu ministara Saveta Evrope.

Osnovne informacije o praćenim temama:

U periodu između marta i maja 2024. godine bilo je značajnih dešavanja u vezi sa zahtevom Kosova da pristupi Savetu Evrope (SE) kao punopravna članica. Kosovska vlada je u martu izdala izvršni nalog da se sprovedu presude više kosovskih sudova i Ustavnog suda donete pre par decenija u konačnoj instanci te da se srpski pravoslavni manastir Visoki Dečani upiše kao vlasnik svoje imovine. Taj potez omogućio je napredovanje kandidature Kosova za ulazak u SE, pošto je Dora Bakojanis, izvestiteljka SE, ocenila da je ispunjenje tog zahteva bilo dovoljno da zvanično predloži Komitetu za politička pitanja Parlamentarne skupštine Saveta Evrope da Kosovo postane članica te institucije. U aprilu su usledili dalji koraci, kad je većina prisutnih delegata Parlamentarne skupštine Saveta Evrope (PSSE) preporučila da se Kosovo pozove da postane članica Saveta Evrope - ujedno odlučivši da prati njegovo ispunjavanje opsežnog spiska obaveza i dužnosti počev od prijema u članstvo. Međutim, u maju, kad je trebalo doneti konačnu odluku na Komitetu ministara SE, zahtev Kosova za članstvom nije stavljen na dnevni red zbog odbijanja Kosova da se pridržava konačnih neformalnih uslova i započne proces osnivanja Asocijacije opština sa srpskom većinom.

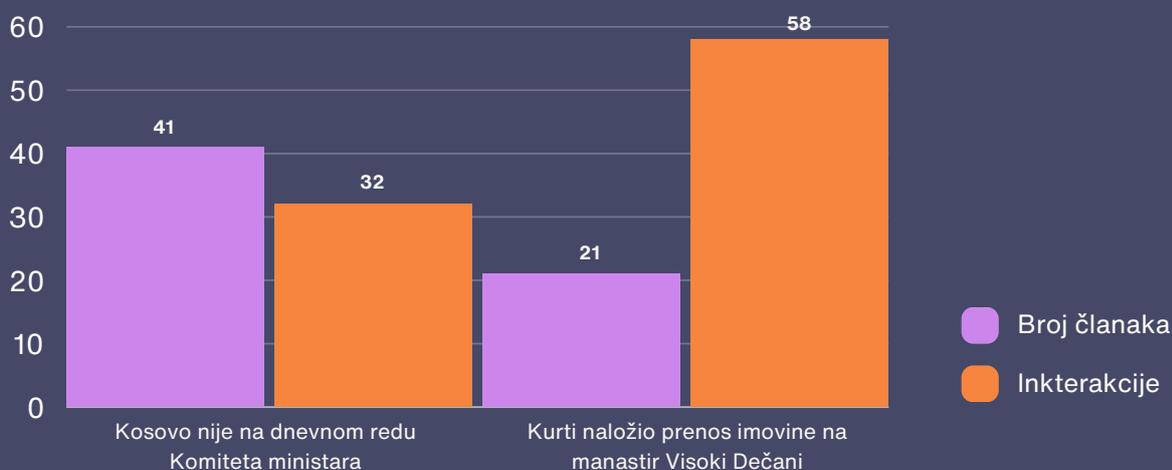
Glavna zapažanja

- O glasanju po zahtevu Kosova za prijem u SE mediji iz Srbije izveštavali su u raznim fazama postupka, prvo uz donekle zajedljive napise na račun izvestiteljke Dore Bakojanis. Nasuprot tome, kasnije odlaganje glasanja dovelo je do tekstova koji bi se mogli opisati kao tonovi daljih podela i trijumfalizma. Mediji na Kosovu uglavnom su se bavili uzrocima vladinog neuspeha i odsustvom koordinacije rada predsednice i premijera.
- Neki zvaničnici na Kosovu spinovali su potencijalne koristi od mogućeg članstva u SE sugestijama da bi ono moglo doneti pravdu za ratne zločine i navodni genocid, iako nijedno ne potpada pod mandat te institucije.
- Na Kosovu, mediji koji izveštavaju na albanskom jeziku jednoj kontrovrznoj ličnosti formalno osuđenoj za širenje mržnje dali su prostora da pogrdno govori o baštini Srpske pravoslavne crkve na Kosovu.
- Sveukupno, izveštavanja o dešavanjima u vezi sa SE doprineli su daljoj polarizaciji, manipulaciji osećanjima žrtava rata i drugim društvenim anomalijama. U isto vreme, mediji se nisu upustili u raspravu o vladavini prava ili standardima ljudskih prava.

Rezultati praćenja

Mediji na Kosovu koji izveštavaju na srpskom jeziku posvetili su manje prostora vestima u vezi sa SE od medija koji izveštavaju na albanskom jeziku. Za tri meseca, samo su dve teme povezane sa SE dospele u prvih 20 izveštavanih tema.

Teme povezane sa SE u srpskim medijima od marta do maja 2024. godine

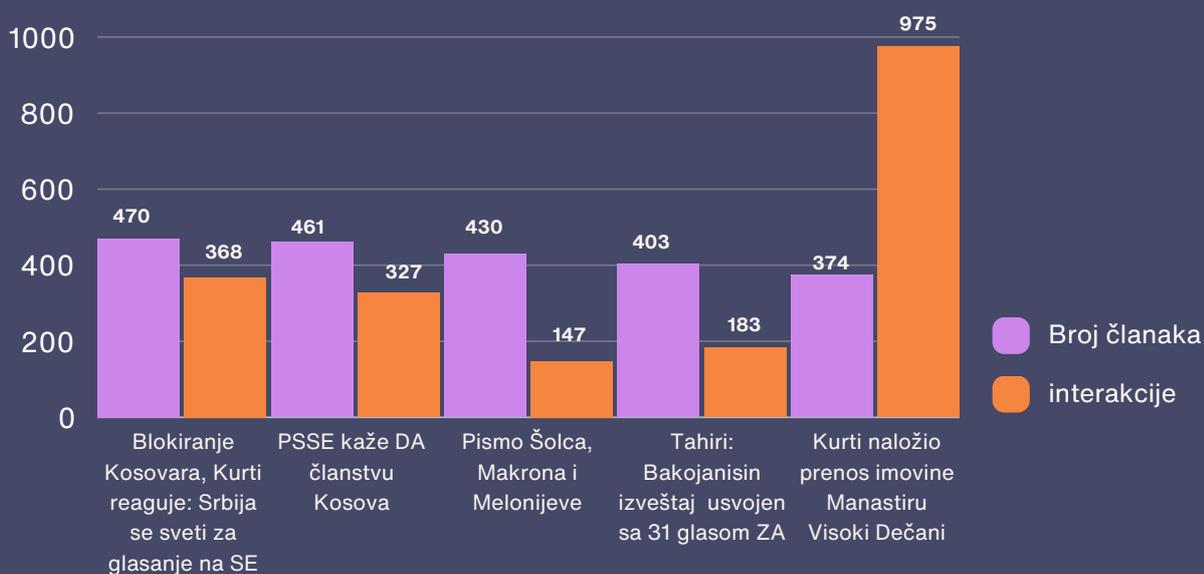
U izveštajnom periodu, najaktivniji medij koji izveštava na srpskom jeziku sa Kosova bio je Kosovo onlajn, koji je objavio 7.865 članaka, uz 71.322 interakcija. Međutim, sajt koji je zabeležio najveći broj interakcija na društvenim medijima bio je KoSSev, sa 101.107 interakcija, uprkos tome što je tek treći najaktivniji medij na srpskom jeziku na Kosovu, sa 1.994 objavljenih članaka od marta do maja.

Srpski mediji su u martu imali 18 članaka o sprovođenju odluke da se imovina uknjiži na Manastir Visoki Dečani kao vlasnika. Mediji na srpskom jeziku su u maju najviše pisali o događajima vezanim za sastanak Komiteta ministara Saveta Evrope (41 članak), dok u aprilu tu istu temu nisu toliko opsežno obrađivali da bi dospela u prvih 20 za taj mesec.

Bez obzira na razliku u broju izveštavanja, to je bila jedna od retkih tema koje su se u znatnoj meri podudarale u medijskim prostorima na albanskom i na srpskom jeziku.

Albanski mediji opširno su izveštavali o zahtevu Kosova za članstvo u SE. Članci o tome pojavljuju se u kategoriji najpokrivenijih tema na nivou parametara kako pojedinačnih meseci tako i datog tromesečja. Na primer, Savet Evrope pojavljuje se pet puta na spisku 20 najobrađenijih tema od marta do maja 2024. godine. Međutim, interakcije ukazuju na to da koraci u napretku u tom procesu za javnost nisu bili toliko važni kao što je bila odluka Vlade Kosova da sprovede odluku Ustavnog suda (US) i u katastru uknjiži Manastir Visoki Dečani kao vlasnika imovine o čijem vlasništvu je dugo vođen sport. Ta vest imala je više nego tri puta veći broj interakcija od drugih vesti vezanih za Savet Evrope.

Dijagram Teme povezane sa SE u albanskim meidjima od marta do maja 2024. godine

U aprilu, glasanje u Parlamentarnoj skupštini Saveta Evrope o zahtevu Kosova za prijem bilo je obrađeno u 461 članku na koji je dobijeno više od 8.800 interakcija. U maju, pismo Šolca, Makrona i Melonijeve upućeno Kurtiju u pogledu očekivanja da uslovi budu ispunjeni ukoliko Kosovo želi podršku za prijem u SE bilo je medijski najpokrivenija tema u medijima koji izveštavaju na albanskom jeziku. Dobijeno je preko 4.400 interakcija na 430 objavljenih tekstova. U martu, tema o kojoj je najviše pisano bila je vest da je Parlamentarni odbor SE usvojio izveštaj Bakanisove, dok je vest sa najvećim brojem interakcija u toj kategoriji bila o sprovođenju odluke US vezano za Manastir Visoki Dečani.

U izveštajnom periodu, najaktivniji medij koji izveštava na albanskom jeziku bio je Bota Sot, koji je objavio 33.928 članaka, uz 226.484 interakcije. Međutim, sajt koji je imao najviše interakcija na društvenim medijima bio je Sinjali, sa 457.103 interakcije, uprkos tome što je tek 9. po redu najaktivniji medij na albanskom jeziku na Kosovu, sa 11.230 objavljenih članaka u maju.

Iako su mediji obilato izveštavali o toj temi, ona nije izazvala veći broj interakcija javnosti. Dakle, teme vezane za SE nisu se našle na spisku 20 najpopularnijih članaka na Fejsbuku za ta tri meseca, ni na srpskom ni na albanskom jeziku.

Izvršni nalog upućen Centralnoj katastarskoj službi da sprovede odluku US i uknjiži Manastir Visoki Dečani kao vlasnika zemljišta pokrenio je lavinu negativnih komentara u medijskom prostoru na albanskom jeziku. Njihova meta je uglavnom bio Kurti, koga su u najekstremnijim reakcijama koje su preneli mediji proklinjali i nazivali izdajnikom.¹

Ostale ekstremnije reakcije bile su uperene na srpsko pravoslavno nasleđe na Kosovu. Brojni mediji² pružili su platformu kontroverznom samoproklamovanom svešteniku,³ zvanično optuženom za širenje mržnje,⁴ da nastavi isto tvrdeći da na Kosovu ne postoje srpske pravoslavne crkve.

Visoki Dečani kao tema splasnuli su u narednim mesecima. Međutim, posle neuspešnog prijema u SE iz maja, u javnom prostoru ponovo su se javile kritike kritike na račun Vlade zbog sprovođenja odluke Ustavnog suda kojim je potvrđeno vlasništvo Manastira Visoki Dečani nad zemljištem, uključujući neka vremenski selektivna, kvazi pravnička mišljenja⁵ i antizapadne narative.⁶

1 <https://nacionale.com/politike/baraliju-zhgenjehet-keq-me-kurtin-gjaku-i-adem-jasharit-do-te-na-mallkoje-ge-e-votuan-kele-tradhtar>

2 https://www.youtube.com/watch?v=r9Xzi_FaLA i <https://korrespondenti.com/lajme/godet-prifti-at-nikolla-xhufka-manastiri-i-decanit-eshte-i-shqiptarëve-nuk-ka-kisha-serbe-ne-kosove/> i <https://www.botasot.info/lajme/2146746/godet-prifti-at-nikolla-xhufka-manastiri-i-decanit-eshte-i-shqiptarëve-nuk-ka-kisha-serbe-ne-kosove/> i <https://kosovajme.tv/godet-prifti-at-nikolla-xhufka-manastiri-i-decanit-eshte-i-shqiptarëve-nuk-ka-kisha-serbe-ne-kosove/>

3 <https://www.kosovo-online.com/en/news/society/orthodox-church-albania-nikolla-xhufka-it-about-fraud-and-person-who-not-priest-1-12>

4 <https://radiokim.net/vesti/hronika/218076-podignuta-optuznica-protiv-dzufke-i-zagallja-za-izazivanje-razdora-i-netrpeljivosti/>

5 <https://ekonomiaonline.com/si-u-tjetersuan-tokat-e-komunes-se-decanit/>

6 <https://www.botasot.info/opiniono/2168350/e-keqja-vjen-prej-atij-ge-te-njeh-jo-prej-atij-ge-nuk-te-njeh/>

Druga dominantna tema u aprilu bilo je glasanje na Parlamentarnoj skupštini Saveta Evrope (PSSE) o preporuci izvestiteljke Dore Bakojanis u vezi sa zahtevom Kosova za stianje članstva u toj organizaciji. Tekstovi u medijima koji izveštavaju na srpskom jeziku sa Kosova uglavnom su sadržavali izjave predstavnika Srbije u Savetu Evrope, objašnjavajući postupak i izražavajući stav da bi glasanje bilo kršenje statuta te organizacije, pored toga što su je nazivali licemernom u svetlu navoda o kršenjima ljudskih prava nevećinskih zajednica na Kosovu, prevashodno zajednice kosovskih Srba. Mediji koji izveštavaju na albanskom jeziku pretežno su prenosili izjave kosovskih zvaničnika koji su izražavali poverenje u lobiranje delegacije kosovskih poslanika u PSSE.

Kako je u Parlamentarnom odboru doneta odluka da se usvoji Bakojanisov izveštaj, tako je krenula kampanja blaćenja grčke političarke u medijima iz Srbije. Neki tabloidi su njenu odluku da izmeni izveštaj i preporučiti nadgledano članstvo Kosova nazvali sramotnom. Nasuprot Bakojanisovoj prikazana je crnogorska delegatkinja koja je glasala protiv Bakojanisovog izveštaja uprkos zvaničnoj odluci njene vlade da podrži taj izveštaj. Prema napisima iz medija, jedna žena predstavlja čast a druga bruku.

Mediji su ponavljali reči predsednika Srbije Aleksandra Vučića koji je njenu odluku da promeni svoj dan u razmaku od par dana nazvao sramotom.

U aprilu, značajna kampanja spinovanja vođena sa zvaničnih linija koja se ticala mogućeg članstva Kosova u Savetu Evrope, prisutna u medijima i na albanskom i na srpskom jeziku na Kosovu, bila je tvrdnja ministarke pravde Aljbuljene Hadžiu, ali i drugih zvaničnika, da će to članstvo pomoći Kosovu da podnese tužbu za genocid protiv Srbije.⁷ Tu tvrdnju su kao netačnu kasnije opovrgli neki stručnjaci za pravo i tranzicionu pravdu, jer se Savet Evrope ne bavi pitanjima iz domena krivičnog pravosuđa već onima specifičnim za neku zemlju u kojima su iscrpeni svi domaći pravni lekovi posle sticanja punopravnog članstva u SE.

ČAST I BRUKA: Viđena dva lica u savetu Evrope

AUTOR: ALEKSANDAR ANEČIĆ VESTI | 30.03.2024 | 19:30

Pratite nas i putem Android ili iOS aplikacija

Svak je rođen da po jednom umre, čast i bruka žive dovijeka, rekao je Petar Petrović Njegoš u svom "Gorskom vijencu".

ČAST **BRUKA**

ČAST

NAJNOVIJE NAJČITANIJE SPORT

16:36 **UZVOK** PRARTIZAN NA CUSTOVANJU STAROM "DZELATU" Crno-beli žele povratak

16:35 "NEKA TE ANDELI ČUVAJU, BRATE MOJ": Prijatelji se potresnim režima opraštaju od mladica poginulog kod Bele Palanke

16:33 **PODELA BODOVA NA LAGATORU:** Pobjednika u derbiju nije bilo - FAP odneo sladi deo kolača!

16:31 **DVOJE DECE STRADALO U EKSPLOZIJU:** Hitno se oglasio Ramzan Kadrov (VIDEO)

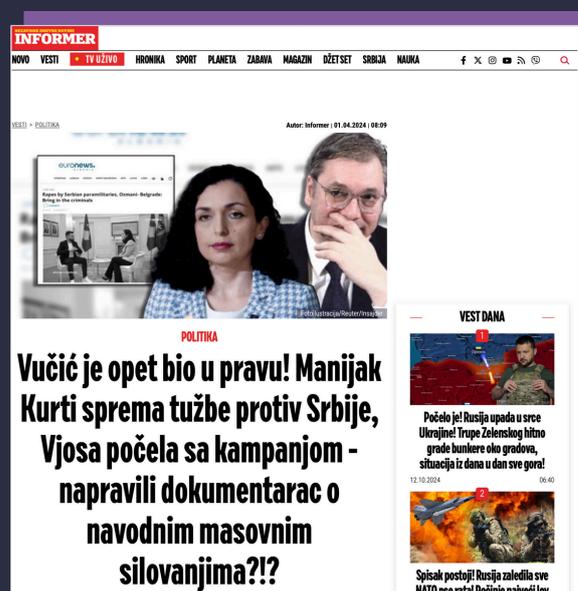
16:30 **NAJNOVIJE VESTI O SAŠI POPOVIĆU OBJAVILENE:** Doktoru mu ovo strogo ZABRANILI da jede, a evo šta mu može pomoći!

POGLEDAJ SVE NAJNOVIJE VESTI

⁷ <https://kossev.info/aljbuljena-hadziju-savet-evrope-tuzba-genocid-srbija/> ili <https://www.kosovo-online.com/vesti/politika/hadzju-clanstvo-kosova-u-savetu-evrope-otvara-put-tuzbama-za-genocid-protiv-srbije>

Slično funkcionersko spinovanje sa namerom veličanja potencijalnog političkog uspeha imala je predsednica Kosova Osmani,⁸ rekavši da će članstvo Kosova u SE omogućiti porodicama nestalih sa Kosova da podnesu tužbu protiv Srbije. Kako je Srbija članica Saveta Evrope od 2003. godine, svako može da je tuži pred Evropskim sudom za ljudska prava (ESLJP), a ne samo njeni ili državljani drugih zemalja članica Saveta Evrope. To znači da svaki pojedinac, grupa pojedinaca ili nevladina organizacija koja tvrdi da je žrtva povrede prava sadržanih u Evropskoj konvenciji o ljudskim pravima od strane neke države članice SE može podneti svoj slučaj ESLJP, pod uslovom da su iscrpeli sva domaća pravna sredstva. Drugim rečima, nijedan državljanin Kosova ne mora da čeka da Kosovo postane članica SE da bi tužio Srbiju, ukoliko to želi. Kosovski državljani su već podnosili tužbe protiv Srbije ESLJP.

Talasi efekat ove tvrdnje Osmanijeve prodro je i u medijski prostor Srbije, jer ju je Informer video kao dokaz Vučićeve mudrosti zato što je, prema pisanju tog tabloida, prozreo nameru Prištine da članstvo u Savetu Evrope iskoristi za tužbu za genocid protiv Srbije. „Vučić je opet bio u pravu! Manijak Kurti sprema tužbu za genocid protiv Srbije; Vjosa počela sa kampanjom - napravili dokumentarac o navodnim masovnim silovanjima?! eto kako glasi naslov.

U maju, većina medija iz Srbije ali i zvaničnici nastavili su derogativnu kampanju većeg intenziteta protiv Dore Bakojanis, izveštiteljke za Kosovo u Savetu Evrope, koja je u martu izmenila svoj izveštaj i pozvala PSSE da predloži Komitetu ministara SE da primi Kosovo u tu organizaciju, posle opipljivih koraka preduzetih na formiranju A/ZSO. Direktor Kancelarije za Kosovo, Petar Petković,¹⁰ nazvao je izveštaj Bakojanisove iskrivljenim i sramotnim, nabrajajući poteze Vlade Kosova koje pogađaju zajednicu kosovskih Srba. Zatim, nakon što je Vlada Kosova zabranila ulazak Patrijarhu srpskom, isti zvaničnik je i taj potez video kroz lika gospođe Bakojanis. „Dora, ovo je sve po Kurtijevom naređenju: Patrijarhu zabranjen ulazak na Kosmet. Da li su to prava koja ste hvalili u izveštaju SE“, jedan je od naslova u Novostima.

⁸ <https://www.kosovo-online.com/vesti/politika/osmani-clanstvom-u-se-porodice-nestalih-moci-ce-da-tuze-srbiju-27-4-2024>

⁹ Videti predmet Alji Azemi protiv Srbije: <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22%3A%22001-139052%22%7D>.

¹⁰ <https://www.kurir.rs/vesti/politika/4385785/petar-petkovic-o-sramnom-potezu-dore-bakojani>

Što se tiče SE, i u medijima iz Srbije i u onima sa Kosova primećene su optužbe na račun Evropske inicijative za stabilnost i njenog člana Džeralda Knausa i njegovog navodnog uplitanja u proceduru. Dok su srpski zvaničnici to videli kao lobiranje, mediji sa Kosova videli su to kao štetno uplitanje koje je udaljilo predsednika Kosova od lobiranja, što je na kraju dovelo do neuspešnog glasanja.

„Vladina operacija „Knaus“ - neuspeh Kosova u Savetu Evrope, a Kurti i Osmani duboko podeljeni“,¹¹ glasilo je jedan od naslova u medijima na Kosovu. Nasuprot tome, Knaus je u srpskim medijima bio optužen da smišlja trikove¹² u ime Kosova kako bi popravio izgled za uspešno glasanje u Savetu Evrope.

Jedan od tih „trikova“ bilo je pismo ministarke spoljnih poslova Donike Gervale i obećanje da će Kosovo, nakon punog članstva u SE, početi da piše svoju verziju Statuta A/ZSO. Prema pisanju Informera, to je bila „Šiptarska podmetačina“.

Informer je išao dotle da zaključi kako je neuspešan pokušaj Kosova da se nađe na dnevnom redu Komiteta ministara SE bila „diplomatska pobeda Vučića“ iako su zemlje koje su blokirale to glasanje, poput Francuske, Italije i Nemačke, bile transparentne u tome da je neuspeh glasanja rezultat upornog odbijanja Vlade Kosova da poštuje međunarodne sporazume. Drugi mediji su takođe opisali odlaganje glasanja kao „šamar Kurtiju“.

¹¹ <https://www.gazetaexpress.com/operacioni-knaus-i-qeverise-kosova-deshtoi-ne-kie-kurti-e-osmani-u-percan-keq/>

¹² <https://www.slobodnaevropa.org/a/vucic-kosovo-statut-zajednica/32950133.html>

Ovaj izveštaj je pripremila Nova društvena inicijativa, organizacija civilnog društva iz Severne Mitrovice, kako bi uticala na inkluziju, izgradnju poverenja, procese demokratizacije i dobrog upravljanja na Kosovu. U tom procesu, NSI prati svoju viziju inkluzivnog društva izgrađenog na poverenju i uvažavanju među zajednicama, u kom građani svih etničkih grupa aktivno učestvuju u društvu i upravljanju.